

Στην καρδιά της Ανατολίας «Αναδύεται» Το Ελληνορθόδοξο Βυζάντιο

/ Γενικά Θέματα



Γράφει ο Νίκος Χειλαδάκης

Τα τελευταία χρόνια μια εμφανής «αγωνία», (για μας ευκολονόητη), των Τούρκων να πιστοποιήσουν και να αποδείξουν το... βυζαντινό παρελθόν της χώρας τους, αλλά σε πολλές περιπτώσεις και των... ιδίων και να φέρουν στην επιφάνεια την χαμένη Ρωμιοσύνη, (Βυζάντιο), της Μικράς Ασίας, έχει αρχίσει και φέρνει καταπληκτικά αποτελέσματα.

Τα αποτελέσματα αυτά σε πολλές περιπτώσεις εκπλήσσουν ακόμα και τους ιδίους, αφήνουν άναυδη την κοινή γνώμη στην γειτονική χώρα, αλλά δυστυχώς εδώ στην Ελλάδα, την μόνη φυσική κληρονόμο της Ρωμιοσύνης της Μικράς Ασίας, δεν έχουν ακόμα τύχει της απαιτούμενης προσοχής και δημοσιότητας.



Έτσι, με εντυπωσιακούς τίτλους δυο τουρκικές εφημερίδες η Milliyet και η Hürriyet ανήγγειλαν ότι οι Τούρκοι ανακάλυψαν μια ολόκληρη (!!!), χαμένη βυζαντινή πόλη η οποία ήταν πρωτεύουσα επαρχίας και επισκοπικό κέντρο με μια μεγάλη βυζαντινή εκκλησία που ήταν αφιερωμένη στην αγία Σοφία.

Η πολιτεία αυτή, οι ανασκαφές για την ανεύρεση της οποίας είχαν αρχίσει εδώ και χρόνια, βρίσκεται δυτικά της Άγκυρας και οι Τούρκοι ανέφεραν το όνομα της που είναι Mnizos. Η αλήθεια είναι ότι σύμφωνα με τον Γεώργιο Κλεάνθη Σκαλιέρη κα το βιβλίο του, «Λαοί και Φυλές της Μικράς Ασίας», πρόκειται για την βυζαντινή πόλη Μείζου ή Μνίζου, γνωστή και ως Αγιάς, ανήκει στο βιλαέτιο της Άγκυρας, είναι δήμος, πρωτεύουσα επαρχίας αποτελούμενη από 62 ενορίες υπαγόμενες στην κεντρική μητρόπολη.



Η χαμένη αυτή βυζαντινή πολιτεία με την εκκλησία της αγίας Σοφίας, όπως αναφέρουν οι Τούρκοι, ανακαλύφθηκε δυτικά της Άγκυρας στην επαρχία GÜDÜL και υπάγεται στον τουρκικό δήμο, Çağ.

Σύμφωνα με δηλώσεις του διευθυντή του «Μουσείου Πολιτισμών Ανατολίας», Melih Arslan, η πόλη αυτή έγινε γνωστή μετά το 400 μ. Χ., δηλαδή τον πέμπτο αιώνα και είχε γίνει ένα μεγάλο θρησκευτικό κέντρο της περιοχής την περίοδο που ο χριστιανισμός είχε επικρατήσει σε όλη την Μικρά Ασία.

Οι ανασκαφές έφεραν στο φως της δημοσιότητας κάποια κτίρια της εποχής εκείνης, τα ερείπια του ναού της Αγίας Σοφίας από τα οποία εξακριβώθηκε και η ταυτότητα της βυζαντινής πόλης Μείζου, καθώς και ρωμαϊκά λουτρά.

Η αξία του ναού, όπως τονίστηκε από τις τουρκικές αρχές, είναι ότι αποτελεί άριστο δείγμα βυζαντινής εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής. Όπως δήλωσε ο Melih Arslan, οι εργασίες συνεχίζονται για την ανακάλυψη και άλλων κτισμάτων του ιστορικού αυτού χριστιανικού κέντρου της κεντρικής Μικράς Ασίας.

Στις ανασκαφές που γίνονται στην περιοχή κοντά στην εθνική οδό περίπου 500 μέτρα από τον δρόμο Ayas – Beyrazari, εποπτεύουν τρεις κρατικοί αρχαιολόγοι και απασχολούν αρκετούς εργάτες.

Το εντυπωσιακό είναι όπως ανακοινώθηκε, ότι η εκκλησία της αγίας Σοφίας είναι μετά τρούλου, σε σχήμα οβάλ, με μικρότερους τρούλους περίξ του κεντρικού θόλου που φυσικά έχουν καταρρεύσει.

Το κτίσμα είναι πολύ μεγάλο για τα δεδομένα της εποχής και το συνολικό συγκρότημα των κτισμάτων του εκκλησιαστικού κέντρου υπολογίστηκε ότι φτάνουν τα 3.600 τετραγωνικά μέτρα.

Η εκκλησία βρίσκονταν στο κέντρο της πόλης, όπως δείχνουν οι μέχρι τώρα ανασκαφές και δέσποζε στην περιοχή. Θεωρείται ότι ήταν μια από τις 5 μεγάλες επισκοπές της περιοχής της κεντρικής Μικράς Ασίας κατά την βυζαντινή περίοδο.

Εντυπωσιακό είναι επίσης ότι ο επικεφαλής της ομάδας των Τούρκων αρχαιολόγων, Umut Alagöz, δήλωσε στην τουρκική εφημερίδα Milliyet ότι σε δεύτερη φάση θα επιδιωχτεί η αναστήλωση και ανακατασκευή της εκκλησιάς με την φιλοδοξία η περιοχή να καταστεί μεγάλο κέντρο θρησκευτικού τουρισμού, καθώς ο ναός αποτελεί ένα σπάνιο πρωτοβυζαντινό δείγμα του πέμπτου αιώνα.

Από ιστορικές πηγές είναι γνωστό πως η πόλη Μείζου ήταν γεωγραφικό κέντρο και δέσποζε στην οδό που σύνδεε την Κωνσταντινούπολη με την Περσία και την Ταρσό, στα παράλια της νότιας Μικράς Ασίας.

Η εμφάνιση και ραγδαία ανάπτυξη της πόλη άρχισε μετά την διάσπαση της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και την ανακήρυξη της Νικομήδειας σαν μια από τις τέσσερις νέες πρωτεύουσες της διασπασμένη αυτοκρατορίας.

Μετά το κτίσιμο της Κωνσταντινούπολης και την ανάδειξη της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, η σημασία της ανέβηκε ακόμα περισσότερο σαν γεωγραφικό σταυροδρόμι της κεντρικής Μικράς Ασίας.

Οι προσκυνητές που ξεκινούσαν από την Κωνσταντινούπολη για τα Ιεροσόλυμα έκαναν μια σημαντική στάση στην πόλη αυτή που ήταν ήδη μεγάλο χριστιανικό θρησκευτικό κέντρο.

Αλλά και στους επόμενους αιώνες, μέχρι την εμφάνιση των Αράβων και στην συνέχεια των Οθωμανών, η Επισκοπή της Μνίζου ή Αγιάς έπαιξε μεγάλο ρόλο σαν ένας «φάρος» της ελληνοορθοδοξίας σε όλη την περιοχή.

ΝΙΚΟΣ ΧΕΙΛΑΔΑΚΗΣ

Δημοσιογράφος- Συγγραφέας-Τουρκολόγος

Πηγή: nikosxeiladakis.gr